

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

•••□•••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Cauzele crizei agricole europene. — Problema replantării pădurilor. — Problema creditului și banca de emisiune. — Cronica economică. — Situația. — Chestiunea asigurărilor în valută forte. — *Cronica:* Restabilizarea Leului românesc. Refacerea creditului. Taxe. Legea burselor. Bursa.

Cauzele crizei agricole europene.

În zilele de 9—12 Septembrie 1936 experții autorizați în chestiunile economice și agricole ai tuturor statelor din Europa s'au întrunit la Viena în prima conferință agricolă pan-europeană. Ținta primordială a acestei conveniri în Capitala Austriei a fost de a se căuta adevăratele cauze ale crizei, prin care trec economiile agricole europene, de mai bine de 7 ani de zile.

După discuțiuni intense și metodice s'a ajuns la următoarele constatări:

1. Criza economică generală, care s'a abătut și persistă încă asupra și în Continentul nostru, își are obârșia în criza agricolă;

2. Origina crizei agricole rezidă în împrejurarea, că întinsele regiuni agricole extra-europene precum și nesfârșitul imperiu U. R. S. S. au aruncat pe piețele Europei mari cantități de produse ale solului, de o vădită calitate superioară și cu prețuri mai convenabile decât produsele agricole de proveniență europeană;

3. Nașterea crizei agricole din Europa nu se datorește — cum greșit s'a susținut până azi — fenomenului de supraproducție, ci importului crescând, la care au recurs diferitele țări industriale din continentul nostru.

În adevăr, Statele Europei, din punctul de vedere al structurii lor economice generale, se împart în două mari categorii: industriale și agricole. Pământul sau, mai bine zis, solul, pe care locuște fiecare popor, nu este deopotrivă de productiv. Pe de altă parte in-

dustria de azi este atât de dezvoltată, în cât are neapărat nevoie de concursul țărilor, agricole cari să le furnizeze materiile prime. Datorită împrejurărilor naturale, istorice, politice, azi fiecare țară, — vorbim de țările din Europa — s'a specializat în anumite produse pe cari le face în cantități mari, și din cari o parte le va utiliza pentru satisfacerea nevoilor proprii, iar cealaltă parte o va ceda în schimbul altor bunuri economice.

Războiul mondial a demonstrat, că sunt momente în viața fiecărui stat, când economia națională trebuie să lupte și să trăiască cu și prin mijloacele sale proprii. De aceea, cele mai multe țări în special țările beligerante, imediat după încetarea încercării generale, au căutat, ca să-și organizeze în așa fel economia, încât să poată rămâne pe picioarele lor proprii. Aceasta s'a numit autarhie. De sigur, necesitățile țărilor industriale au fost infinit mai mari și mai ardente, decât ale țărilor agricole. De aici, nevoia tot mai simțită de țările industriale de a-și procura mărfurile de primă necesitate, cerealele, pentru hrana populației, în condițiile cele mai avantajoase posibile. Or, economiile, cari puteau să furnizeze produsele agricole de o calitate superioară și cu un preț mai convenabil decât țările din Europa au fost toate acele vaste regiuni agricole, slab populate, din afara continentului nostru. Între acestea trebuiesc amintite: Țările din nordul și sudul Americii, Dominionele Imperiului Britanic, Rusia Sovietică. Grație unui sol mai fertil, unei clime prielnice și a unui complex de condiții sociale diferite de ale noastre, aceste state au fost în măsură să arunce pe piața mondială importante stocuri de produse agricole în condiții mai accesibile decât cele oferite de agricultura țărilor din Europa. Din cauza aceasta, economia și munca agricolă din Europa, pe încetul a început să lăncezească și să devie fără rentabilitate. Puterea de consum a țărilor agricole a scăzut. Dar, odată cu scăderea puterii de cumpărare a populației din țările „eminamente” agri-

cole, s'a redus și debușul de desfacere al mărfurilor produse de statele industriale. Iată, deci începuturile crizei economice europene.

Remediul ar consta, după calculele experților — și noi credem că sunt întemeiate — într'o organizare sau reorganizare mai rațională a pieței Europei, mai ales a pieței agricole. Țările industriale trebuie să înțeleagă odată, că cei mai buni și siguri clienți și și consumători de mărfuri sunt țările agricole vecine sau foarte aproape de ele, adică cele din Europa.

Ridicarea puterii de cumpărare a țărilor agricole nu se poate face decât dacă industriile europene vor consuma, în primul rând, cerealele și alte produse ale solului nostru.

Primul pas pentru ameliorarea situației actuale este încheierea de acorduri comerciale preferențiale și reciproce între țările industriale și agricole din Europa.

Cele dintâi să se oblige de a-și procura cu precădere mărfuri agricole, produse în Europa; țările agricole, că se vor aproviziona, în mod principal, cu produse industriale fabricate în Continentul nostru. Al doilea pas spre îndreptare este o reglementare nouă a traficului de transport, a regimului monetar și de credit dintre State. Apoi, se mai cere o dezvoltare a traficului de cereale cu ajutorul unui oficiu solid de compensație internațional și, concomitent cu acestea, să se ia toate măsurile necesare pentru o reducere a capitalului de producție în agricultura țărilor europene.

Încercarea făcută după încheierea păcii, de fiecare țară de a se închide ermetic înlăuntrul granițelor sale și a produce toate bunurile de care populația sa are nevoie, s'a dovedit zadarnică. Progresul nu poate fi realizat decât printr'o colaborare armonică a tuturor țărilor, indiferent de regimul politic, care le guvernează.

La inițiativa primei conferințe agricole pan-europene adresată țărilor industriale, nu ne putem aștepta decât la o contra-invitație a unei conferințe *industriale*, de proporții identice, făcută țărilor agricole din bătrânul continent. La invitații reciproce — ajutoare reciproce. Altfel „opusul culturii europene“ nu mai este departe.

Dr. SIMION MITEA.

Problema replantării pădurilor.

Din teritoriul țării noastre, 24.6% cad asupra pădurilor. Ele formează deci aproape a patra parte din acest teritoriu. În exportul nostru lemnul ocupă locul al treilea, venind după cereale și petrol. Valoarea acestui export variază după cum e conjunctura și politica economică. În anul 1926, va să zică înainte de stabilizare, era de Lei 5.899.300.000.—, în anul 1935 a scăzut la Lei 1.276.107.000.— sub regimul autarhic și a restricțiilor vamale și valutare. În anul 1932 (date

mai noi nu avem) erau ocupați în industria forestieră 242.000 muncitori, cari au exploatat 21 mil. metri cubi lemn brut pentru fasonare și combustibil. În fața acestor cifre formidabile, se pune întrebarea, cum se gospodărește această avuție națională?

La noi exploatarea pădurilor s'a început în tot locul de-alungul văilor, căci acestea ofereau, cu râurile lor, cele mai bune șanse de transport, fie pe plute, fie cu carăle. Pe vremuri pădurile noastre se întindeau până la malurile râurilor, și numai după răspândirea industriei forestiere au fost defrișate în locurile acestea ușor accesibile, și împinse tot mai mult spre adâncurile văilor. Creșterea populației a contribuit și ea la devastarea pădurilor, căci satele aveau nevoie de pășune, combustibil și material de construcție. Așa că azi văile largi ale Murășului, Someșului, Oltului și ale altor râuri sunt împrejmuite în foarte multe locuri, de dealuri pleșuve, cu o vegetație atât de slabă, încât nici oile nu găsesc nutriment suficient.

Dacă cercetăm, cine sunt beneficiarii întreprinderilor forestiere număroase, pe cari le adăpostesc văile noastre, constatăm, că nici măcar 1% nu este în mâni românești. Excepții fac numai micile joagăre primitive din satele de munte, mănate cu apa pârâielor, cari în economia noastră națională nu contează, având numai o importanță locală. Firmele mari, străine de neam și de țară, au făcut adevărate ravagii pe unde s'au instalat. Cu toate că legea prescrie un anumit sistem și turnus de exploatare și de împădurire, fie prin semințe sau cu puieți, de legile acestea nime nu se sinchisește. Nici măcar curățirea pădurilor de trunchiurile defectuoase și crengi nu se face sistematic, și ele rămân pe loc, putrezind și împiedecând formarea pădurei tinere. În felul acesta dealurile rămân descoperite, soarele uscă pământul, și ploile îl duc în formă de nisip în albia râurilor, iar ce mai rămâne e împrăștiat de vânturi. În curând bolovanii și stâncile se arată în toată goliciunea lor, pe cari apoi nu mai crește nici o vegetație. La șes avem în multe locuri același fenomen, încă întesit cu faptul, că nisipul care se formează în modul descris mai sus, îneacă vegetația și contribuie tot mai mult la lăjirea terenurilor pleșuve și necultivabile. În cazul acesta, fie pământul acoperit de nisip oricât de bun, chiar și dacă are umezeală suficientă, vegetația nu mai poate pătrunde la suprafață, la lumină și aer. Locurile se devastează de sine, și dacă cuprind regiuni mai întinse, nici ploaie nu se mai produce, căci pădurile sunt acumulate de umezeală, și unde ele lipsesc, se schimbă clima și devine uscată. Un exemplu eclatant ne furnizează în privința aceasta jumătatea de sud a Basarabiei, care cu tot pământul ei fertil, e bântuit adeseori de secetă și foamete, căci are numai tot la 3—4 ani o recoltă suficientă. Asta tot din cauza lipsei pădurilor.

Conjunctura cea bună pentru grâu ce o avem în anul acesta, provine din cauza secetei cumplite din Statele Unite și Canada, unde — pe o scară mai întinsă ca la noi — pădurile au fost devastate în mod barbar. Urmările au fost așa de alarmante, încât guvernul Statelor Unite a procedat imediat la împăduriri în ritm american, deodată pe zeci de mii de km², folosind spre acest scop numai în anul curent, 60 milioane puieți de diferiți arbori.

Pădurile nu formează deci numai din punct de vedere al exploatării o avere națională, ci mai mult încă din interes general, ca regulatoare a climei. Fiind noi o țară agricolă, nu putem îndestul griji, ca umezeala și ploile, atât de necesare pentru producțiunea cerealelor, să fie repartizate în mod suficient, pe întreg teritoriul țării. Raportul de $\frac{1}{4}$ între pădure și restul țării, după cum vedem în cazul Basarabiei, nu e suficient pentru prosperarea agriculturii în toate regiunile țării. E necesar deci să promovăm cât mai mult replantarea pădurilor, atât pe cale particulară, cât și cu ajutorul statului.

Dar nu numai de pădurile din munți e vorba, ci și de locurile disponibile dela șes. Conform datelor statistice, circa 18% din teritoriul țării, va să zică aproape a cincea parte, e pustiu. Prin satele noastre putem vedea foarte multe locuri necultivate, acoperite de mărăcini, tufișuri, costișuri goale, și dealuri unde abia mai crește ceva iarbă, încât nici de pășune nu sunt bune. Unde sunt păduri în apropiere, locurile acestea pustii ar putea fi foarte ușor replantate, fără ca statul să cheltuiască un ban. Ne gândim în cazul acesta, la rolul ce l-ar putea avea școlile noastre dela sate. Ar fi o sarcină ușoară și plăcută, și de un folos neprețuit pentru țară.

Fiecare dascăl, într'o zi frumoasă de toamnă, ar trebui să conducă elevii, în cadrele unei excursiuni, la pădurea cea mai apropiată, și să culeagă semințe de arbori. Mâinile copiilor, ar ajuta natura în răspândirea germeilor vegetali. Fiecare școală are o grădină. Semințele ar trebui sămănate aici, ca într'o pepinieră, sub dirijarea dascălului, care ar trebui să explice copiilor elementele plantațiunii, și scopul. La primăvară, să zicem la Bunavestire, sau altă zi potrivită, să se aranjeze o zi anumită „ziua arborilor“, când tot satul, cu mic cu mare, ca la o serbare populară, să iasă la locul destinat și să planteze acolo fiecare arborele său. Puieții aceștia ar sta și mai departe sub controlul școlii, care i-ar îngriji și întregi, până ce ar deveni așa de mari încât să nu mai fie nevoie de ocrotirea omului. Dacă sistemul acesta s'ar face obligator pentru toate școlile, în curând o foarte mare parte a pădurilor noastre s'ar reface, și altele s'ar crea din nou. Ar deveni un obicei popular folositor, frumos, plăcut, și n'ar costa parale.

E. VANCU.

„Problema creditului și banca de emisiune“.

Sub acest titlu dl N. C. Angelescu publică în numărul din urmă al revistei „Vremea“ un foarte interesant articol asupra problemei atât de arzătoare și care azi preocupă din nou oficialitatea românească.

Căci, nu mai încapă îndoială că, refacerea creditului e o condiție esențială de care e legală înviorearea economiei naționale.

Atâta vreme cât problema creditului nu va fi rezolvată în întregime, nu putem spera într'o învioreare a vieții economice.

Pentru remedierea situației actuale și pentru a da economiei noastre cadența necesară pentru o cât mai urgentă redresare, și-a făcut din nou apariția în preocupările conducătorilor: refacerea creditului.

Abia au trecut doi ani de zile de când partidul liberal a alcătuit și votat legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă. Partidul liberal fiind considerat un partid bancar, se credea că va veni cu o lege într'adevăr salvatoare. Dar după doi ani, acelaș partid constată că roadele scontate n'au putut fi atinse. Și astfel s'a adus din nou în discuție — de data asta cu mai mult interes din partea guvernului — problema refacerii creditului. Guvernul caută a-i da o soluție cât mai potrivită, pentru ca roadele să nu mai întârzie.

Eșecul legii din 8 Mai 1934 — spune dl Angelescu — trebuie căutat în împrejurarea că autorii acestei opere legislative au văzut lucrurile prea în mare, privindule din un punct de vedere nepotrivit condițiilor în cari trăim noi.

Conducătorii noștri de totdeauna, s'au obișnuit să imite străinătatea în tot ce are ea mai ales și mai perfect. Nu li se contestă intențiunea că vor să ajungă la rezultate frumoase, însă niciodată nu văd măsura în care se poate adopta situației noastre, tot ceace peste hotare n'a dat greș.

Așa s'a întâmplat cu legea bancară din 1934, prin care s'a urmărit desființarea tuturor micilor instituții de credit și reunirea lor în bănci puternice și cu capital mare.

Rezultatul acestei legi a fost sub așteptări. Structura organică a acestei laturi a economiei naționale nu poate fi așa ușor modificată, prin o lege oarecare.

Reformele nenumărate, cu cari se prezintă fiecare guvern nou, s'au dovedit a fi inutile. În această privință iată ce scrie dl Angelescu:

„Azi, mitul reformator, — atât de prețuit în epoca liberalistă, — este din fericire pe cale de dispariție. Epoca naționalistă în care trăim arată o tendință netă de a se renunța la adaptarea fără discernământ a unor instituții străine, urmărindu-se în schimb perfecționarea la maximum a acelor forme sociale, cari se dovedesc a fi potrivite specificului național.

Legislația epocii naționaliste nu mai rezolvă problemele forțând natura prin mijlocul unor instituții radicale noi, cari ușurează doar provizoriu situația. Ea se mărginește dimpotrivă la ocrotirea formelor de viață existente și cari se dovedesc a fi viabile, încredințându-se acestora rezolvarea problemelor de căpetenie ale țării. În acest sens trebuie să se îndrepte preocupările legislatorilor noiei legi bancare“.

Autorul articolului e de credința că problema reformei creditului implică două aspecte principale, cari se cer a fi neapărat rezolvate. În primul rând se pune chestiunea organului de direcție căruia îi va fi încredințată realizarea măsurilor dictate prin lege. Iar în al doilea rând, trebuie să preocupe sensul care va fi imprimat viitoarei reforme.

Natural că sarcina din punctul prim revine Băncii de Emisiune.

Dealtfel, lucrul acesta l-a exprimat dl Mitică Constanținescu, guvernatorul Băncii Naționale, când a spus: „potrivit statutelor ei, această instituțiune constituie organul superior de îndrumare și nivelare a mijloacelor de credit existente pe piața românească“.

Ori, la noi, Banca Națională fiind singura bază solidă care poate constitui un serios punct de rezim al structurii noastre de credit, urmează ca pe aceasta să se sprijine încercările de reorganizare ale pieții noastre monetare.

După ce tratează destul de amănunțit problema Băncilor de reescont și centrale din diferite state, dl Angelescu arată soluțiile menite a rezolva problema creditului dela noi.

Iată soluțiile indicate :

1. Sau Banca Națională rămâne bancă de reescont și este înconjurață de câteva bănci mari rezultate din fuziuni și amalgamări, cari întreprind detaliul conducerii pieții. Este sistemul legii din 8 Mai 1934 care n'a purtat roadele la cari se așteptau inițiatorii lui.

2. Sau Banca Națională părăsind sistemul de neintervenționism păstrat până acum după exemplul băncilor de emisiune apusene, — devine bancă centrală asumând efectiv și cu mijloace reale responsabilitatea conducerii pieții monetare.

Am redat pe scurt soluțiile dlui Angelescu cari par interesante, însă mai puțin practice în situația actuală a țării noastre.

Interesant că autorul după ce recunoaște că legea din 8 Mai 1934 s'a dovedit neviabilă, totuși o propune ca o soluție salvatoare, natural, că pe lângă altă aplicare a ei.

Ori care ar fi aplicarea acestei legi noi credem că nu va reuși să transforme în bine situația actuală.

Nici a doua soluție a Băncii Centrale care să aibă conducerea pieții monetare, nu poate fi aplicată la noi în țară.

Situația noastră e de așa natură încât e nevoie de dezvoltarea spiritului de economisire în păturile

românești. Ori aceasta impune protejarea micilor instituții de credit, singurele nuclee ale economiilor autochtone. Legea din 8 Mai 1934 a nesocotit complet rolul băncilor mici în regenerarea creditului românesc, protejând fătis interesele capitalului internațional.

În era naționalistă în care ne aflăm trebuie să se procedeze cu hotărâre la crearea unui credit românesc încurajându-se micile depuneri prin intermediul instituțiilor de credit mărunț cu conducere locală. Însă acestea să fie sub oblăduirea unei Bănci Naționale de Rezervă, care dispunând de fonduri considerabile, va putea să impună pieței monetare politica ei care va fi în totdeauna în conformitate cu marile postulate naționale.

Numai în felul acesta — crede dl N. C. Angelescu — că problema creditului poate fi rezolvată.

ION OPRÎȘ.

Cronica economică.

Printr'o propagandă chibzuită, ziua de 31 Octombrie, consacrată de toate țările civilizate pentru omagiul adus spiritului de economie, a început să fie și la noi, de câțiva ani, foarte bine apreciată. Mai îmbucurător, însă este faptul, că ideea de economie a intrat în faza realizărilor practice. Câteva cifre vor ilustra și mai bine afirmația noastră. În anul 1930, depunerile pe livrete la Casa de economii și cecuri poștale erau evaluate la 287 milioane Lei. La 30 Septembrie 1936, totalul acestor economii se urca la cifra considerabilă de Lei 3.538 milioane. Din comparația acestor două sume se constată, că în decursul celor 6 ani din urmă economiile, numai la Casa Națională de Economii amintită, au crescut cu aproape trei miliarde și 200 milioane de Lei. Această constatare ne face să credem că spiritul de prevedere la poporul nostru este în plină dezvoltare, perspectivele de viitor fiind dintre cele mai frumoase. Pe zi ce trece va dispărea pata de pe obrazul nostru, de a fi în coada popoarelor agonisitoare. Numai prin economii se naște capitalul. Fără capital nu se poate concepe producțiunea bunurilor. Dacă până azi economia românească a fost lipsită de capitalul necesar producțiunii, această carență se datorește, în cea mai mare măsură, absenței spiritului de chiverniseală.

Semne mai mult de cât îmbucurătoare ne anunță un reviriment în economia noastră națională. Exportul mărfurilor și al produselor este unul din aceste semne. Din Buletinul Uniunii Exportatorilor de cereale, apărut recent, aflăm următoarele date cu privire la evoluția exportului nostru: Totalitatea cerealelor, semințelor oleaginoase și derivatele lor, exportate în luna Septembrie a. c., se urcă la 322.051 tone, față de

149.096 tone din Septembrie anul precedent, prin urmare, un surplus de circa 202.955 tone.

Pentru răstimpul Ianuarie—Septembrie 1936, evoluția exportului de cereale în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut se prezintă astfel: în 1936, 1.287.347 tone, în 1935, 812.636 tone, deci, un surplus în anul curent de 474.711 tone, față de anul trecut.

Țările, cari absorb cea mai mare parte a produselor noastre agricole sunt țăările industriale, ca Anglia, (cu 286.582 tone, pe perioada Ianuarie—Septembrie a. c.), Austria (191.919 tone), Belgia (112.523 tone). Celelalte state figurează, pe același interval de timp, cu câte o cantitate de sub 100.000 tone.

În ce privește *felul* cerealelor, exportul se rezimă mai ales pe grâu (348.058 tone), porumb (522.556 tone) și orz (253.455 tone).

Dacă repriza economiei mondiale, adică învierea ei și sfârșitul crizei generale este în funcție de bunăvoința conducătorilor statelor, de a ridica restricțiunile puse în calea relațiilor comerciale și de a renunța la metodele autarhice, trebuie să constatăm cu durere, că suntem încă departe de idealul începerii prosperității dorite. „Dacă vrei finanțe bune, dați-mi politică bună, a spus odată Baronul Louis, Ministru de Finanțe al „Restaurațiunii“ Franceze. O aprofundare a raportului care există între fenomenele economice și politice, ar putea să ducă la constatarea făcută de ministrul francez.

Și totuși, în pofida inerției de care dau dovadă conducătorii statelor civilizate de a proceda la supra marea piedecilor puse în calea schimburilor economice internaționale, semne prevestitoare de zile mai bune încep să se arate. Vom expune sumar evoluția comerțului mondial în perioada 1929—1936, după ultimul număr al ziarului săptămânal „Excelsior“ din 31 Oct. 1936, în milioane dolari aur. Astfel, *importul* pe anul 1929 e de 35.595; pe 1930, de 29.074; pe 1931, de 20.795; pe 1932, 13.269; pe 1933, de 12.457; pe 1934, de 11.983; pe 1935, de 12.093. *Exportul* pe 1929, de 33.029; pe 1930, de 26.481; pe 1931, de 18.909; pe 1932, de 12.888— pe 1933, de 11.718; pe 1934, de 11.305; pe 1935, 11.457.

În ce privește mișcarea prețurilor, acestea se prezintă în valoare aur, din 1929—1935 astfel: 100; 87; 67,5; 52,5; 46,5; 43 și 42. Mișcarea cantumului se înfățișează după cum urmează: 100; 93; 85,5; 74,5; 75,5; 78,5 și 82.

Valoarea aur a comerțului mondial a crescut în mod superficial în 1935 și se menține și în anul curent. Regresiunea care se constată dela 1929 până azi se datorește în bună parte scăderii prețurilor. Această scădere, după toate indicile, pare că s'a oprit în primul semestru al anului 1935. Nivelul cel mai scăzut al cantumului comerțului mondial a fost în-

registrat în 1932. De atunci este în continuă — dar ușoară — urcare.

Din datele statistice publicate în „Economie Internațională“ de către Camera de Comerț Internațională cu privire la 35 de țări, *exportul și importul* celor mai multe dintre ele pe primele șase luni ale anului în curs, în comparație cu perioada corespunzătoare din 1935, ne arată urcări de 20—25%. *Aceasta înseamnă sfârșitul crizei economice generale și începutul unor epoci de prosperitate în lume.*

În ultimul timp, din cauza devalorizării unor monede de mare importanță și din cauza svonurilor neîntemeiate relative la o apropiată scădere a valorii Leului românesc, prețul aurului și al argintului a suferit urcări însemnate. Pentru aceste motive am crezut interesantă o analiză foarte succintă a pieții acestor două metale nobile la noi în țară.

În primele șase luni ale anului în curs, s'a extras, în total, cantitatea de 2077,374 kgr. aur și 4201.265 kgr. argint. Întrucât întreaga producție de aur este preluată (în mod obligatoriu) de către Banca Națională, cu prețul de Lei 154.000 kilogramul, urmează, că Banca Națională a României a obținut, în intervalul de timp amintit, aur în valoare de Lei 320 de milioane. Din totalul producției de aur și argint partea extrasă din minele exploatare în regie proprie de stat, se evaluează, pentru aur, de 418.271 kgr., iar pentru argint, de 2896,865 kgr. Restul cantității, de aur și de argint, este extras de întreprinderile particulare.

Se speră, că, grație cererii mari de aur și a urcării sensibile a prețului acestui metal în târgul liber, producția de aur va crește mereu depășind cantitățile extrase în primul semestru precum și cele din anul trecut.

În seara zilei de 2 Noembrie 1936, Domnul Mircea Cancicov, Ministrul Finanțelor, a făcut un larg expozeu reprezentanților presei asupra executării bugetului general al statului, pe primele șase luni ale anului financiar în curs. Din aceste declarații rezultă, că situația realizărilor din anul financiar curent este mai bună decât cea din anul trecut pe aceeași perioadă de gestiune.

În prima jumătate a anului financiar 1936/37 încasările se urcă la suma de 11.392,3 milioane în timp ce cota bugetară corespunzătoare acestui interval este de Lei 11.486,2 mil. de unde rezultă un deficit de 93,9 milioane Lei. În anul 1935/36 situația încasărilor statului pe primele șase luni era de 9.752,5 milioane Lei, cari față de cota bugetară corespunzătoare de Lei 10.338, ne dădeau un deficit de Lei 587,7 milioane. În totalul încasărilor pe cele șase luni ale anului în curs este înglobată, — ce e drept și taxa de 12% ad-valorem înființată prin Legea din 1 Aprilie 1936. Dar, chiar fără acest venit în afară de buget situația

realizărilor din anul curent este mai bună decât cea din perioada respectivă din anul precedent, deficitul la 30 Septembrie a. c. fiind numai de 443,4 mil. Lei, nu 587,7 ca în anul 1935/36. Pentru acoperirea cheltuielilor și angajamentelor mai vechi ale statului și ale Tezaurului și, în consecință, spre a se ajunge la echilibrarea bugetului în curs la finele exercițiului, este nevoie ca prevederile la venituri să fie depășite cu cel puțin 700 milioane Lei. În acest scop, se impune un efort în plus, o executare strânsă la cheltuieli și o împlinire foarte vigilentă a veniturilor. Din aceste informații redate sumar se desprinde concluzia, că posibilitățile de împlinire a veniturilor există. „Depinde numai de simțul nostru de răspundere al tuturor, ca prudența în cheltuieli să fie desăvârșită astfel, ca ele să nu depășească pe cele înscrise în buget“. Dl. Ministru de Finanțe a mai arătat că au fost lichidate toate conturile diferitelor autorități cu Regia Autonomă C. F. R. Soldul stabilit în favoarea cfr. este de 193.066.203 Lei, care va fi achitat prin titluri de rentă ale împrumutului de consolidare de 3% 1935. În ce privește acoperirea angajamentelor luate de Casa Generală de pensii, aceasta a fost autorizată să contracteze împrumuturi de câte 125 milioane Lei. Depunând în gaj titlurile de rentă la Casa de Depuneri și la Casa de Economii. În decurs de 5 ani, întreaga datorie va fi achitată prin cuponul titlurilor de rentă gajate, acestea revenind din nou în patrimoniul Casei Generale de Pensii, la expirarea termenului amintit.

În legătură cu tratativele ce se duc de către delegații români cu reprezentanții detentorilor francezi de rente românești pentru un nou aranjament de plată a cuponului datoriei externe, statisticele franceze prezentate delegației române, arată o simțitoare ameliorare a balanței comerciale a României cu Franța, din anul acesta. Astfel, importul produselor românești în Franța, în primele opt luni ale anului 1936 se ridică la o valoare de 123.856.000 franci francezi, față de valoarea din anul trecut, pe aceeași perioadă de timp, reprezentând cifra de 114.445.000 fr. francezi. Importul fob. se ridică la 86.685.000 fr., față de 80.111.000 fr. francezi cât era în primele opt luni din 1935. Se vede prin urmare, că importul depășește pe cel din anul trecut, pe același interval de timp, cu peste șase milioane jumătate franci. În același timp constatăm, că importul produselor franceze în România pe cele dintâi opt luni ale anului curent a scăzut cu 33 milioane 135 mii franci. Aceste date generale demonstrează existența, unui echilibru, pe care l-au stabilit negocierile dela începutul anului. Scopul conversațiilor cari se duc în momentul de față în Paris este, ca să se statornicească un nou echilibru de schimburi, care să asigure plata regulată a cuponului nostru extern. Or, numai printr'o balanță comercială activă în favoarea României se poate realiza acest lucru. S. P.

Situația.

Evenimente economice mai însemnate, cari să aducă o îmbunătățire situației de azi, nu s'au întâmplat în săptămâna care a trecut.

Datoria publică externă a României și tratativele cu creditorii străini, preocupă în oarecare măsură pe conducătorii de azi ai statului nostru.

Astfel, potrivit acordului Slăvescu încheiat cu detentorii străini de rentă românească de stabilizare și înzestrare, urmează să se examineze din nou, cu 6 luni înainte de expirarea acestui acord, capacitatea noastră de plată și de transfer.

Prin acordul amintit s'a obținut ca pe exercițiul bugetar 1934—35 să se plătească numai 25 la sută din valoarea cuponului nostru extern; pe exercițiul bugetar 1935—36, 32 la sută, iar în 1936—37 să se plătească 42 la sută din cupon, rămânând ca la expirarea acestui termen în cazul în care se va găsi că situația noastră bugetară poate suporta, plata integrală a cuponului, să se revie la situația anterioară încheierii acordului.

Ministerul de Finanțe și Banca Națională a României au început să studieze problema aceasta încă de mai înainte, sub toate aspectele ei și să pregătească materialul documentar necesar comisiunii însărcinată cu tratativele.

Situația datoriei noastre externe, astăzi se găsește radical modificată, în urma cunoscutelor devvalorizări monetare.

Deceia guvernul român a întocmit un memoriu pe care la înaintat reprezentanților creditorilor străini.

În acest memoriu se arată, în cifre edificatoare, sporirea cuponului datoriei publice raportată la restul cheltuielilor de personal și material, bugetar general al statului.

În ultimul buget proporția datoriei noastre externe este evaluată la 16%, în cifre absolute fiind 3.510 milioane Lei. Adăugată la aceasta prima valutară necesară transferării cuponului, se ajunge la cifra exorbitantă de 4 miliarde 125 milioane Lei.

Din cauza dificultăților în ultimul an, nu s'a putut transfera decât suma de 375,9 milioane Lei.

Dacă se observă că cheltuielile administrative au fost în scădere, în ultimul buget, față de cel al anului 1935—36, scăderile exprimate în viața socială printr'o comprimare a salariilor funcționarilor publici și o reducere a cheltuielilor de material, se pot prevedea dificultățile sociale și pericolele unei desorganizări a serviciilor noastre tehnice, ce ar rezulta din continuarea actualei politici bugetare.

Guvernul nostru încearcă să obțină un aranjament din partea creditorilor străini, pentru datoria din trecut depusă la Banca Națională și netransferată, precum și un aranjament pe cel puțin trei ani a serviciului datoriei noastre publice.

Cât privește creșterea cuponului, memoriul guvernului spune că puterea reală de cumpărare, re-

prezentată de creditele destinate cheltuelilor de personal, a scăzut — din cauza creșterii prețurilor în ultimii trei ani — cu 24 la sută; puterea de cumpărare a creditelor rezervate pentru cheltueli de materiale, a scăzut cu 34 la sută, iar a celor pentru apărarea națională cu 15 la sută, anul trecut, revenindu-se însă anul acesta.

În cursul aceleiași perioade sarcina datoriei publice externe a sporit potrivit progresiunii prevăzută în acordul dela Paris, mai întâiu cu 36 la sută, — apoi cu 50 la sută în raport cu anul bugetar de bază 1934—35.

Guvernul român mai dorește un aranjament pentru rentele Casei Autonome a transporturilor, precum și o concordare a schimburilor comerciale dintre Franța și România, cu serviciul datoriei publice. Dealtfel, conform acordului parafat de dl Victor Bădulescu nu de mult, se prevede că toate plățile de efectuat în Franța se vor acoperi din disponibilul rezultat din soldul Balanței noastre comerciale, plus redevențele de petrol acordate societății „Petrofina“.

În această privință actualmente se tratează un important împrumut pe piața franceză, împrumut care este în asentimentul guvernului francez, folosind unei conversiuni a rentelor noastre precum și la plata comenzilor de armament contractate la uzinele franceze.

Realizarea acestui împrumut servește la convertirea rentelor noastre, care e favorabilă din două puncte de vedere.

1. S'ar obține o reducere foarte importantă a datoriei noastre externe, grație scăderii cursului rentelor românești în străinătate, în raport cu valoarea lor nominală.

2. S'ar realiza beneficii destul de importante cu prilejul devalorizării recente.

Conducătorii de azi ai noștri fac toate sforțările pentru încheierea împrumutului necesar convertirii datoriei publice, care pare a fi cea mai bună soluție.

Dacă nu se va putea realiza acest împrumut, vom fi obligați să examinăm capacitatea noastră de plată în transfer.

Ori, executarea în aceste condițiuni a datoriei noastre externe ar însemna o considerabilă apăsare asupra salariilor reale și asupra cheltuelilor de material, ceea ce ar însemna mari dificultăți de ordin social.

Aceasta pentru că în bugetul general al statului, cuponul datoriei noastre publice se prezintă actualmente într'o proporție mult mai mare decât în epoca încheierii acordului Slăvescu.

op.

Note.

Chestiunea asigurărilor în valută forte.

Se discută cu mult interes problema asigurărilor dela noi, încheiate în valută forte.

Este vorba, ca toate asigurările în valută forte să fie transformate în valută națională, adică în Lei stabiliți, în mod obligator, printr'o lege care urmează să fie votată în primele zile după deschiderea parlamentului.

După devalorizarea francului francez și a celorlalte monede, aproape toate țările au luat măsuri diferite asupra asigurărilor contractate în valută forte.

La noi, chestiunea aceasta se discută cu mult interes, mai bine de un an de zile. Între societățile de asigurare și asigurații în valută străină se duc de mult timp tratative pentru preschimbarea asigurărilor în monedă națională.

Mulți asigurați înțelegând situația financiară a țării și situația specială în care au fost puse societățile de asigurare, după introducerea controlului comerțului de devize din 1932, și-au transformat în Lei asigurările ce le aveau în monede străine, pe lângă un adaos de 30 la sută.

În situația de azi, după devalorizarea oficială a francului francez, aceștia nu au ce regreta, mai ales că Leul nu se devalorizează.

Parte din societățile de asigurare al căror portofoliu de asigurări în valută forte era prea încărcat ca să poată accepta această tranșă cu asigurații lor, au adoptat o atitudine de expectativă, prevalându-se de faptul că Leul nu era devalorizat printr'o lege și au continuat să încaseze primele în Lei la cursul legal, urmând ca despăgubirile să fie plătite în același mod.

Problema preschimbării acestor asigurări pare a fi mai dificilă. Pentru că se pune întrebarea: care este cursul de convertire în Lei al valutilor forte?

Pe deoparte nu trebuie să se uite că mulți asigurați au plătit bani sănătoși în contul acestor asigurări, înainte de introducerea regimului de control al devizelor — iar pe de altă parte chiar devizele forte în cari au fost contractate acele asigurări au suferit și ele de atunci încoace deprecieri însemnate.

Deocamdată nu se știe cum se vor împăca interesele asiguraților în valută străină cu interesele societăților de asigurare, deoarece nu se cunosc încă soluțiile propuse guvernului de Oficiul de asigurări de pe lângă Ministerul industriei și comerțului.

Să nădăjduim că ele vor împăca atât interesele asiguraților, cât și ale asiguraților, iar ideea economisirii, pentru care se face atâta propagandă în public, nu va suferi cu nimic.

I. D. PITU.

CRONICA

RESTABILIZAREA LEULUI ROMÂNESC.

Din ziarul *Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt*, din Sibiu Nr. 19070 din 8 Noembrie 1936 aflăm, că Consiliul de Miniștri în ședința ținută în seara zilei de 6 Noembrie 1936 sub președinția d-lui Gheorghe Tătărescu a hotărât legalizarea sporului de 38³/₀ as/devizelor. În consecință Banca Națională a României va fi autorizată să calculeze și contabilizeze valoarea stocului ei de aur egal cu 153.333.33 lei un Kg.

Ca urmare Banca Națională va face o nouă emisiune de cca Lei 5 miliarde, care se va folosi pentru acoperirea speselor de înarmare.

Refacerea creditului. Cele mai multe comisii și-au încheiat deja lucrările. Cele cari au rămas să mai discute se întrunesc tot mai rar. Ultimele discuțiuni s'au purtat asupra problemei gărării cât mai bune a creditorilor băncilor și în acelaș timp să garanteze și băncii o cale cât mai bună pentru realizarea creanțelor ei față de debitori insolubili.

Ideia e cât se poate de bună. Rămâne doar de văzut dacă legea va ști să păstreze echilibrul — dând fiecăruia — și creditorului băncii cât și băncii avantaje egale.

Alături de cele de mai sus comisiunea care studiază creditul popular, a stabilit un interesant principiu. Se știe că o dispoziție a viitoarei reglementări și una dintre cele mai importante e aceea că băncile mici, cu un capital supt minimul legal — vor putea funcționa și pe mai departe supt denumirea de „case de credit popular” aceste „case” ar avea prin lege anumite avantajii speciale. Ori în ultima ședință s'a stabilit ca numai acele bănci mici, cari și-au lichidat creditorii *sută în sută* să beneficieze de dreptul de a se „intitula” case de credit popular.

Nu știe comisiunea că din toate băncile existente azi, numai 29 bănci au achitat integral pe creditori și între ele nu sunt nici 5 bănci mici și apoi chiar dacă ar fi altfel, care e vina băncilor că au fost distruse de conversiune. Curat povestea cu hoțul de păgubaș.

Pe de o parte se vine cu soluții salvatoare, iar pe de altă parte se îngreuiază și mai mult viața băncilor.

Taxe. Citim în ziare:

„La ministerul de interne s'a întocmit un proiect de lege pentru organizarea apărării pasive. În afară de măsuri privitoare la apărarea națională, proiectul pre-

vede înființarea unor taxe cari să servească scopurile pentru care s'a întocmit proiectul”.

În contra scopului acestor taxe cât și altor taxe nu se poate ridica cineva ci împotriva felului cum ele sunt încasate și aplicate.

Mulțimea de taxe și timbre de tot felul și pe cari le încasează organe foarte diferite, nu numai fiscul, a dat naștere unei stări de lucruri foarte neclare și deci nepotrivită pentru bunul mers al treburilor.

O unificare a lor, și ca formă de taxă cât și ca mod de percepere — e deci absolut necesară și meru noile taxe înființate contribue numai la stânjenirea unei dezvoltări normale a afacerilor. Un negustor azi, e obligat a cunoaște și plăti nu mai puțin de 80 de taxe și impozite diferite. Aceasta e motivul, iar nu reaua voință a contribuabililor, că apar zilnic în ziare liste lungi de negustori amendați pentru neplata unor taxe sau timbre.

Legea burselor. În toamna aceasta vom avea foarte multe legi. Între ele e și legea burselor. Se pare că se caută prin modificarea ei — intensificarea operațiunilor asupra valorilor mobiliare și ca aceste operațiuni să se facă cât mai mult prin bursă — actualmente ele efectuându-se mult mai mult în târgul liber, decât prin bursă.

Bursa a început puțin dispusă — dar a continuat apoi iarăși să urce către mijlocul săptămânii, menținându-și apoi tot timpul tendința de urcare pe care o manifestează de vreo 3 săptămâni.

Fără a vrea să facem vreo promisiune pentru viitor — observăm urcarea continuă a valorilor de bursă, în special a celor industriale, dar nici celelalte hârtii nu sunt lipsite de îmbunătățiri simțitoare. Urcarea poate să se mențină în care caz acum e ultimul timp pentru cumpărare de efecte pentru cei ce vor să facă un plasament în ele.

În nici un caz, nu trebuie să atragă pe nimeni perspectivele unei îmbogățiri prin speculații la bursă. De când e lumea acestea nu sau isprăvit niciodată cu bine.

Ultimele cursuri la principalele valori cotate au fost: Inzestrarea, mici 63, mari 67, consolidarea 27¹/₂, Renta exproprierii 43³/₄, Banca Națională 4925, Mica 1405, Reșița 510, Astra Română 1030, Steaua Română 410.

N.